

Regelverk for tilskuddsordning:

Brukerstyrte hus på rusmiddelfeltet

1. Mål og målgruppe for ordningen

Målet er at målgruppen - basert på brukerstyrt aktivitet - skal oppleve medborgerskap, bedret sosial tilhørighet samt redusert skade av rusmiddelbruk.

Et delmål er at tilbudet og aktivitetene:

- er brukerstyrte
- fremmer likeverd, mestring og medborgerskap
- respekterer og responderer på brukernes behov

Målgruppen er hovedsakelig personer er med et pågående rusmiddelbruk, personer under rehabilitering og tidligere rusmiddelavhengige, men kan også inkludere pårørende til eller etterlatte etter rusmiddelavhengige.

2. Kriterier for måloppnåelse for ordningen som helhet

Med utgangspunkt i overordnet mål for tilskuddsordningen skal Helsedirektoratet rapportere tilbake til Helse- og omsorgsdepartementet (HOD), som igjen skal rapportere til Stortinget om resultater og effekt som er oppnådd.

De tiltakene som det innvilges tilskudd til skal bidra til å nå målet for ordningen. Helsedirektoratets vurdering av resultater og effekt baseres på en skjønnsmessig vurdering av tilskuddsmottakernes rapportering (se regelverkets punkt 7) og eventuelle andre kilder.

Måloppnåelse for ordningen som helhet vurderes etter graden og omfanget av rapportert informasjon basert på følgende kriterier:

Brukernes egenrapporterte opplevelse av tiltakets bidrag til:

- bedring i egen helse og livskvalitet
- bedring i evne til å mestre sin egen livssituasjon
- aktiv bruk av egen kompetanse inklusive til å hjelpe andre brukere
- deltakelse i styringen av huset og husets aktiviteter

Tilskuddsmottakerens vurdering av:

- bedring hos brukerne i helse og livskvalitet
- bedring hos brukerne i evne til å mestre livssituasjon
- aktiv bruk av brukerkompetanse inklusive til å hjelpe andre brukere
- brukernes deltakelse i styringen av huset og husets aktiviteter

3. Hvem kan søke

- Kommuner
- Fylkeskommuner

- Interkommunale selskaper
- Statlige foretak (f.eks. RHF/HF)
- Frivillige og ideelle organisasjoner
- Universiteter og høyskoler
- Bedrifter
- Søkere utenfor Norge (f.eks. internasjonale organisasjoner og EU)

Tillegg, vilkår og presiseringer:

Kun søkere med en ideell målsetting og driftsform (ikke-kommersiell) som er registrert i frivillighetsregisteret kan søke og motta tilskudd.

Tilskudd kan kun innvilges til brukerstyrte hus der minimum to eller flere brukerorganisasjoner på rusmiddelfeltet står som eiere, eller der disse organisasjonene sammen har dannet en virksomhet for å drifte det brukerstyrte huset. Eierskapet må kunne dokumenteres gjennom statuttene eller vedtektene til det brukerstyrte huset eller virksomheten som er opprettet.

4. Krav til søknaden

- Søkerens mål med tilskuddet
- Beskrivelse av tiltak det søkes om tilskudd til
- Budsjett (oppstillingen skal kunne sammenliknes med regnskapet dersom regnskap kreves)
- Delfinansiering eller tilskudd fra andre instanser
- Egenfinansiering
- Søkerens vurdering av risiko ved tiltaket
- Redegjørelse for interne og eksterne kontrolltiltak som skal sikre korrekt rapportering og måloppnåelse for tiltaket

Søknaden skal undertegnes av styreleder eller den som har signeringsfullmakt.

Tillegg og presiseringer:

Søknaden skal inneholde en beskrivelse av planlagt tiltak og aktiviteter og hvordan dette vil bidra til måloppnåelse for tilskuddsordningen. Søknaden må inneholde informasjon som viser at tiltaket oppfyller tildelingskriteriene i punkt 5.

Søkeren skal formulere en realistisk angivelse av tiltakets resultater og effekt. Når tilskuddsperioden er over, skal tilskuddsmottaker rapportere om oppnådde resultater og effekt svarer til beskrivelsen gitt i søknaden.

Det stilles ikke krav om egenfinansiering eller delfinansiering fra andre, men dersom tiltaket har slik finansiering skal dette opplyses om i søknaden.

Søknaden skal inneholde:

- en beskrivelse av tilbudets innhold, metodikk, faglig tilnærming og arbeidsform
- en beskrivelse av målgruppen og målgruppens behov
- en beskrivelse hvordan søkeren jobber for å nå ut til målgruppen
- antall brukere og eventuelt pårørende som forventes å benytte seg av tilbudet

- et anslag av hvor stor andel av målgruppen tilbudet treffer
- en beskrivelse av tilbudets tilgjengelighet for målgruppen (f.eks. åpningstider, plassering)
- ansatte og frivilliges kompetanse og erfaring
- antall ansatte og frivillige og andel av disse som har brukererfaring
- en beskrivelse av samarbeid med kommunen, og eventuelle andre aktører
- en beskrivelse av hvordan brukerstyringen virker i praksis hos søkeren
- hvordan søkeren vil innhente, sammenstille og benytte brukerinnsikt (innspill og tilbakemeldinger fra brukere, brukerhistorier o.l.) for å kunne forbedre tilbudet og å rapportere på brukeropplevelsene av tilbudet

Vedlegg skal ikke følge søknaden. Eventuelle vedlegg vil ikke bli vurdert i søknadsbehandlingen.

5. Tildelingskriterier

- Skjønnsmessig vurdering med grunnlag i forventet måloppnåelse
- Enkeltstående tilskudd hvor mottaker er navngitt i statsbudsjettet
- Kvantifiserbare tildelingskriterier
- Andel av regnskapsførte utgifter

Det kan innvilges tilskudd til:

Drift av brukerstyrte hus og aktiviteter som drives etter Huset-modellen. Det ligger i Huset-modellen at husene er gjennomgående brukerstyrt, i alle ledd og nivå, fra frivillige, ansvarspersoner og ansatte, og at eierskapet og det overordnede ansvaret ligger hos brukerorganisasjonene.

Det gis tilskudd til tiltak som gir eller bidrar til:

- kompetanse- og erfaringsdeling fra bruker til bruker
- oppsøkende innsats ovenfor målgruppen
- forebygging av helseskade ved rusmiddelbruk i målgruppen
- dekking av grunnleggende behov, som f.eks. måltid, hygiene, værested, etc.
- bistand til praktiske gjøremål
- veiledning og/eller rådgiving, som f.eks. bistand til å komme i kontakt med offentlige tjenester

Tilskuddet skal benyttes på en slik måte at det kommer målgruppen direkte til gode.

Tillegg og presiseringer:

Det brukerstyrte huset skal være lett tilgjengelig for brukerne. Det skal ikke sette krav til noen form for egenbetaling eller at brukerne skal være rusfrie når de tar i del i tilbud eller aktiviteter.

Tilskuddsordningen skal ikke finansiere aktiviteter/tilbud som retter seg mot personer som har lettere utfordringer og som allerede kan, eller bør, få dekket sine behov gjennom ordinære tilbud.

Det gis ikke tilskudd til:

- aktiviteter som allerede er finansiert gjennom andre tilskuddsordninger
- heldøgns/institusjonsbaserte tilbud
- tilbud som faller inn under spesialisthelsetjenestes ansvar.

Vurderingskriterier og utmåling av tilskuddets størrelse:

Tilskudd beregnes skjønnsmessig basert på kriteriene i tabellen under.

I tillegg til søkers beskrivelse av behov for tjenesten, formål, aktiviteter, samarbeid med kommuner eller andre aktører, vil den skjønnsmessige vurderingen vektlegge antall deltakere som nyttiggjør seg av tilbudet

Søknaden vil bli sett i sammenheng med søknader over andre tilskuddsordninger som forvaltes av Helsedirektoratet.

For tilskuddsordningen som helhet er det et mål å oppnå en geografisk spredning og variasjon i målgruppen som nås i de ulike typer oppfølgingstilbud. Det vil derfor kunne tas hensyn til dette under behandling av enkeltsøknader.

Kategori (vekting)	Vurderingskriterier	Forklaring
Tiltak (60 %)	Forventede resultater	I hvilken grad vil tilbudet tiltaket bidra til måloppnåelse for tilskuddsordningen? I hvilken grad gjøres det rede for virksomhetens innhold, metodikk, faglig tilnærming og arbeidsform?
	Målgruppe	Hvordan og i hvilken grad jobber søkeren for å nå ut til målgruppen? I hvilken grad er tilbudet tilgjengelig for målgruppen?
	Bemanning og kompetanse	I hvilken grad innehar ansatte og frivillige nødvendig kompetanse og erfaring? I hvilken grad har tilbudet ansatte og frivillige som har erfaringskompetanse?
	Bruker- og pårørendemedvirkning og brukerinnsett	I hvilken grad er det lagt til rette for bruker- og pårørendemedvirkning på tjeneste- og individnivå? Hvordan og i hvilken grad vil søkerne innhente, sammenstille og benytte brukerinnsett til forbedring av tilbudet og til rapportering av brukeropplevelser.
Søknad (25 %)	Gjennomføring	I hvilken grad gir søknaden en god og realistisk beskrivelse av hvordan tilbudet skal gjennomføres og følges opp? I hvilken grad henger aktiviteter, tidsplan og tilbudets mål sammen? I hvilken grad er det gjort relevante risikovurderinger knyttet til gjennomføring og drift av tilbudet?
	Samarbeid	I hvilken grad beskrives samarbeid med kommunen eller andre aktører i gjennomføring av tilbudet?
	Plan for rapportering	I hvilken grad gjør søknaden rede for interne og eksterne kontrolltiltak som skal sikre korrekt rapportering og måloppnåelse?
Budsjett (15 %)	Klart og presist budsjett	I hvilken grad beskrives budsjettet med en klar og presis oversikt over utgifter/inntekter.
	Sammenheng mellom søknadsbeløp og aktiviteter	I hvilken grad beskrives sammenhengen mellom budsjettet og planlagt aktivitet?

	Forventet finansiering fra andre	I hvilken grad beskrives forventet finansiering fra kommune/andre til tiltaket?
--	----------------------------------	---

6. Saksbehandling

Utlysning:

Utlyses på www.helsedirektoratet.no/tilskudd

Søknadsbehandling:

Søknadsfrist: Se informasjon på utlysningen

Innstilling fremmes av: Helsedirektoratet

Innstilling godkjennes av: Helsedirektoratet

Avgjørelser/vedtak fattes av: Helsedirektoratet

Hvordan skal søker opplyses om utfallet av søknadsbehandlingen: Vedtaksbrev

Prosess for søknadsbehandling ut over dette: Ikke relevant for denne tilskuddsordningen

Klage på vedtaket:

Innvilgelse av / avslag på tilskudd fra ordningen er et enkeltvedtak. I henhold til forvaltningsloven §28 er det klagerett.

Presiseringer om utbetaling:

Tilskuddsmottaker må varsle Helsedirektoratet dersom adresse, bankkontonummer eller organisasjonsnummeret er endret.

Eventuelt for mye utbetalt tilskudd skal returneres til Helsedirektoratet eller vil kunne avkortes ved neste års tildeling.

7. Krav til rapporteringen fra tilskuddsmottaker

Rapporteringsfrist er 01.04 året etter tilskuddsmidlene ble tildelt. Det skal rapporteres for kalenderåret, dvs. per 31.12 året tilskuddet ble tildelt for.

Måloppnåelse: Tilskuddsmottakers vurdering av gjennomført tiltak og hvordan eller i hvilken grad tiltaket har bidratt til å nå målene for tilskuddsordningen (se regelverkets punkt 1 og 2).

Rapporteringen skal spesifikt inneholde informasjon om:

- Tilbudets omfang og gjennomføring sammenlignet med det som ble oppgitt i søknaden
- Antall brukerbesøk
- Tilbudets tilgjengelighet for målgruppen (f.eks. åpningstider)
- Hvordan brukerinnsikt er innhentet, sammenstilt og benyttet i forbedring av tilbud og til å rapportere brukeropplevelse
- Hvordan er brukerstyringen gjennomført i tilskuddsåret det rapporteres på

- Hvordan tilbudet har ivaretatt målgruppens behov
- En enkel statistikk over hva brukerne:
 - a) mener de trenger, og
 - b) ber om hjelp til uavhengig av hva mottaker tilbyr
- Redegjørelse for samarbeid med kommunen, og eventuelt andre aktører
- Hvordan tilbudet har bidratt til måloppnåelse for tilskuddsordningen
 - Gjennom brukernes egenrapportering
 - Tilskuddsmottakers egen vurdering

Rapporteringen skal beskrive status og oppnådde resultater og effekt av tiltaket sammenlignet med beskrivelsen i tilskuddsmottakerens søknad. Er det avvik mellom forventet og oppnådde resultater og effekt skal dette belyses.

Helsedirektoratet vil sammenligne informasjonen i tilskuddsmottakerens rapportering med informasjonen i tilskuddsmottakerens søknad når vi vurderer om tiltaket har oppnådd målene. Dette vil også bli vurdert opp mot kriteriene (indikatorene) som er beskrevet i regelverkets punkt 2.

Regnskap: Budsjett og regnskap fra tilskuddsmottaker som viser bruken av tilskuddsmidlene skal kunne sammenlignes. Nærmere informasjon om regnskapsrapportering blir spesifisert i tilskuddsbrevet.

Revisorattestasjon: Der det innvilges tilskudd på 200 000 kroner eller mer, stiller Helsedirektoratet krav om revisorbekreftelse av regnskapet. Mer informasjon om revisorkontroll og attestasjon vil bli gitt i tilskuddsbrevet.

Avtalte kontrollhandlinger: Ikke relevant for denne tilskuddsordningen

8. Oppfølging, kontroll og evaluering

Helsedirektoratet kan føre kontroll med:

- at bevilgningen brukes etter kravene i regelverket og tilskuddsbrevet
- at opplysninger som legges til grunn for tildelingen og som inngår i den etterfølgende rapporteringen er korrekte, jf. bevilgningsreglementet §10, annet ledd.

Helsedirektoratet kan gi myndighet til en annen virksomhet for å føre denne kontrollen.

Tilskuddsmottakere skal legge frem opplysninger ved forespørsel og bidra på andre måter til å muliggjøre og lette kontrollarbeidet.

Helsedirektoratet kan iverksette nødvendige og hensiktsmessige kontroller av tilskuddsmottaker.

Helsedirektoratet skal sørge for at det gjennomføres evalueringer for å få informasjon om en tilskuddsordning er effektiv når det gjelder ressursbruk, organisering og fastsatte mål. Frekvens og omfang av evalueringer skal ta utgangspunkt i en vurdering av risiko og vesentlighet. Helsedirektoratet vurderer fortløpende om tilskuddsordningen skal evalueres.

Tillegg og presiseringer:

9. Bortfall av tilskudd og andre reaksjonsformer

Helsedirektoratet har nulltoleranse for mislighold av tilskudd. Dette gjelder også for tilskudd hvor tilskuddsforvaltningen er delegert til andre aktører, for eksempel statsforvalteren.

Helsedirektoratet er pliktig til å gjøre tiltak hvis det kommer informasjon om mulig mislighold av tilskuddsmidlene. Direktoratet kan stanse utbetaling av tilskudd ved mistanke om at en mottaker gir uriktige opplysninger eller at mottakeren ikke bruker tilskuddet i samsvar med de fastsatte betingelsene.

Helsedirektoratet kan kreve tilskuddet tilbakebetalt hvis mislighold blir dokumentert, for eksempel hvis mottakeren ikke oppfylder kravene som stilles i regelverket eller at det er gitt uriktige opplysninger. Mislighold av tilskuddsmidler kan også få rettslige konsekvenser.

Se også siste gyldige versjon av: [Standardvilkår for tilskudd fra Helsedirektoratet.](#)